

UKÁŽKA TESTU ZO SLOVENSKEHO JAZYKA A LITERATÚRY

Ukážka č. 1

V mestách a obciach Zemplína sa pohybujú stovky túlavých psov. A mnohé z nich sú širitel'mi rôznych infekčných ochorení. Chýba im očkovanie či odborné veterinárne vyšetrenie. Miestne samosprávy sa nestihajú s týmto akútnym problémom efektívne vyrovnáť. Proti neustálemu nárastu potulných psov im chýba dostatočná preventívna stratégia. Naposledy museli mestskí policajti zasahovať pred humenskou Hypernovou, kde dva potulné rotvajlery bránili zákazníkom pri vstupe do nákupného centra. „Je to len špička ľadovca. My už len hasíme problémy, ktoré potulné psy spôsobia,“ konštatuje prevádzkovateľ karanténnej stanice pre psov v Trebišove.

1. Výrokom „Je to len špička ľadovca.“ chcel prevádzkovateľ karanténnej stanice v ukážke č. 1 vyjadriť, že problém s túlavými psami:

- a) je zanedbateľný v porovnaní s inými problémami v meste.
- b) je v zime omnoho horší ako v lete.
- c) nie je v skutočnosti až taký vážny, ako sa médiá snažia predstierať.
- d) je v skutočnosti omnoho väčší, než sa javí.

2. Podčiarknuté zámeno im v ukážke č. 1 sa vzťahuje na:

- a) miestne samosprávy.
- b) túlavých psov.
- c) akútne problémy.
- d) infekčné ochorenia.

3. Ktoré z uvedených tvrdení o prvej vete z ukážky č. 1 je nepravdivé?

- a) Prisudzovací sklad vo vete je *stovky sa pohybujú*.
- b) Vo vete je viacnásobný predmet.
- c) V podmetovej časti vety sú dva určovacie sklady.
- d) Podmet je rozvitý nezhodným prívlastkom.

4. Ktoré z uvedených slovných druhov sa nachádzajú v podčiarknutej vete v ukážke č. 1? (viac správnych odpovedí)

- a) spojka
- b) číslovka
- c) častica
- d) sloveso

5. Ktorá veta obsahuje nespisovné slovo?

- a) Jeho inštruktor bol veľmi vynaliezavý.
- b) Lekár mi doporučil zeleninovú stravu.
- c) Môj brat občas tára dve na tri.
- d) Súťažili sme v zbere železného šrotu.

6. Utvorte požadované tvary nasledujúcich slov:

obuv – genitív plurálu: .....

tunel – lokál singuláru: .....

múzeum – genitív singuláru: .....

7. Aký slohový útvar predstavuje nasledujúca ukážka v rámečku?: .....

Aký slohový postup využíva?: .....

Pozývame vás na III. ročník súťaže v prednese modernej
poézie a prózy.

8. Utvorte od slova Magdalénka:

- a) privlastňovacie prídavné meno v nominatíve singuláru mužského rodu:.....

Ukážka č. 2

*Osuchajú ústa z rosy sviežej.
Stúpa z vlasov tenký biely dym.
Zdáva sa mi nocou, že to z veže
zvon mi spieva hláskom medeným.*

*Dlho bdiem a v mysli nevedomej
čudný zvuk sa nesie čiernou tmou.
Akoby sa v mojom rodnom dome
otvárala bránka _____ .*

*Roky moje, jeden ako druhý
v nehrejúcim ohni zotleté.
Dávno, čo ma kone hlúpej túhy
pre chlp slávy niesli po svete.*

9. Ktoré z uvedených slov možno doplniť na zakryté miesto v básni tak, aby sa zachoval význam, rytmus a rým veršov

- a) pred ňou
- b) radostne
- c) predo mnou
- d) za tebou

10. Ktoré z uvedených umeleckých výrazových prostriedkov sa vyskytujú v ukážke č. 2? (viac správnych odpovedí)

- a) zdrobnenina
- b) prirovnanie
- c) personifikácia
- d) epiteton

11. Ktoré z nasledujúcich slovných spojení najlepšie vystihuje význam podčiarknutých slov v ukážke č. 2?

- a) hlúpa závišť pre slávu
- b) túžba po sláve
- c) slávou ovenčené víťazstvo
- d) spomienka na slávu

12. Vytvorte synonymum slova osvojiť.

13. V ktorej vete sa nachádza postupne rozvíjajúci prívlastok?

- a) Bol si dobrý a statočný chlapec.
- b) Nechcela deliť náš majetok i cudziemu.
- c) Spomíname i tvojich nebohých rodičov.
- d) Chceli sme si ťa vziať za svojho.

14. Napíšte, podľa ktorého vzoru sa skloňuje slovo sváko.

15. V ktorej vete sa nachádza slovesno-menný prísudok?

- a) A ty si sa mi vždy páčil.
- b) Ale ja som ťa vždy rád videl.
- c) Vždy si bol statočný chlapec.
- d) Ale vám sa to nepodarí.

16. Ktoré tvrdenie o vete „Ale vám sa to nepodarí.“ je správne?

- a) Jednoduchá veta rozvitá, jednočlenná slovesná.
- b) Jednoduchá veta holá, dvojčlenná neúplná.
- c) Jednoduchá veta rozvitá, dvojčlenná úplná.
- d) Jednoduchá veta holá, jednočlenná slovesná.

17. Ktoré slohové útvary patria iba do opisného slohového postupu?

- a) správa, bájka, návod
- b) návod, charakteristika, reportáž
- c) referát, posudok, návod
- d) úvodník, reportáž, charakteristika

18. V ktorej možnosti sú všetky slová bez pravopisných chýb?

- a) pigment, hypnotizovať, nylon, titan
- b) pygment, nylon, titan, hipnotizovať
- c) hypnotizovať, pygment, nylon, tytan
- d) nilon, hipnotizovať, titan, pigment

19. V ktorej možnosti sú správne rozdelené slová?

- a) žat-va, mas-lo, maš-lič-ka, všet-ci
- b) vin-ní-ci, prí-sne, hna-lo, zach-rá-ni
- c) ško-lník, mrk-vo-vý, poz-ri-te, dl-žeň
- d) pres-ta-ne, fab-ri-ka, vše-tko, žlt-ok

20. V ktorom rade slov sú len vymedzovacie zámená?

- a) dakto, čísi, sám, bársčo
- b) inakší, ten istý, sám, nikto
- c) každý, všetok, dajaký, kto
- d) nijaký, ničí, niečí, onen

21. Vyberte vetu, v ktorej je dokonavé sloveso.

- a) Postával na rohu ulice.
- b) Aj Juraj dobiehal na električku.
- c) Všetci sa tešili na výlet.
- d) Tréner zmapoval všetky prekážky.

22. Ako sa povie cudzím slovom spolupráca?

- a) kooperatíva
- b) kooperácia
- c) koexistencia
- d) komunikácia

23. K akému štýlu zaradíme úradný list?

- a) hovorový
- b) administratívny
- c) odborný
- d) publicistický